

PhDr. Vladimír CINTULA

PRIBLIŽOVANIE VYTVARNÉHO UMENIA NEVIDIACIM DEŤOM.

Dramaturgia "BIBIANY" v spolupráci s ÚNSS pripravila púťavú a prospešnú akciu, ktorá sa svojim zameraním vymyká z bežného rámca podujatí pre detských i dospelých návštevníkov BIBIANY.

Dramaturgický zámer bol koncipovaný pre deti z bežnej, teda vidiacej populácie, ale výsledok ich výtvarnej aktivity bol určený pre zrakovo handicapované deti.

V priebehu niekoľkých odpoľudní pracovali deti vo výtvarných dielňach BIBIANY pod odborným vedením skúsených výtvarníkov na "dotykových pohľadniciach" pre nevidiace deti.

Dialóg v tme, tak by sa mohlo nazvať úvodné slovo smerované deťom. Naozaj pri zhasnutom svetle a v úplnej tme viedla rozhovor s deťmi pracovníčka BIBIANY. Vysvetlila deťom, v čom je poznávanie bežných predmetov pre zrakovo handicapované deti iné, a akú úlohu má hmat, sluch, čuch a ďalšie zmysly.

Pre deti bolo pripravené i ďalšie prekvapenie. Mohli si vybrať predmety s ktorými budú pracovať len pomocou hmatu. Pracovalo sa v dvoch tématických okruhoch; -voda,- -les.- Tomu zodpovedali i pripravené predmety: kamienky, mušle, šušky, ihličie, mach, pierka a iné reálne predmety, ktoré dokážu nevidiace deti hmatom rozpoznať.

Potom už deti na pripravené a zarámované podložky pomocou lepidla upevňovali vybrané predmety. Tým vytvárali hmatom čitateľné obrázky - "dotykové pohľadnice." Mnohé z týchto obrázkov dokázali navodiť atmosféru prírody a voľného priestoru.

Vážnymi návštevníkmi boli i slabozraké a nevidiace deti zo špeciálnej Bratislavskej školy pre zrakovo handicapovaných. Pre tieto deti budú určené samostatné akcie ktoré pripraví BIBIANA. Podnetom možno bol i nevšedný záujem týchto detí o výtvarné umenie, i okúzenie nevidiacich prvázeniec pri prvom styku s umením.

Pre deti ktoré sa tejto akcie zúčastnili je pripravená odmena. Účasť na vermisáži výtvarných diel určených pre zrakovo handicapovaných vo Wiedni. O záujme rakúskej verejnosti, ako i o význame aký je tejto akcii pripisovaný napovedá i tá skutočnosť, že vermisáže sa zúčastní i starosta mesta Wiedeň spolu s ďalšími oficiálnymi osobnosťami.

Iné deti sa zase zúčastnia ďalšej Wiedenskej výstavy. Je to výstava "Dialóg v tme." Výstava je inštalovaná v priestoroch s absolútnym zatemnením. Tým je verne simulovaná pre vidiacich návštevníkov situácia, v ktorej sa nachádza nevidiaci človek. V nepreniknuteľnej tme sa musí návštevník pohybovať po lese, ulici a v reštaurácii. Sprievodcami tejto výstavy sú iba nevidiaci.

Deti odchádzali z tohto podujatia spokojné. Boli obohatené o nové vedomosti a poznali i keď len na chvíľu život v tme. Vnímavejšie deti odchádzali i z nevšedným citovým zážitkom.

Práve v tomto momente spočíval vysoko humánný zámer dramaturgie tohto podujatia. Mnohé z týchto detí pri stretnutí s nevidiacim rovesníkom, alebo s dospelým nevidiacim človekom, bude vedieť pomôcť, poradiť a i celkový kontakt vidiaci - nevidiaci bude na kvalitatívne inej úrovni.

ÚNSS vysoko hodnotí celé podujatie, je to vlastne prvé tohto druhu. Je to aj začiatok spolupráce ÚNSS s BIBIANOU. Už teraz je koncipovaný projekt práce so zrakovo handicapovanými deťmi, ich výchova k estetizmu, a v celkovom ponímaní i obohatení vnútorného života.

Môžeme byť len radi, že opäť padol jeden nepravdivý a nezmyselný mýtus, a síce, že bez zraku nie je možné poznávať a ani pochopiť krásu výtvarného prejavu. Ukázalo sa, že i pomocou ďalších zmyslov je možné transformovať a precíťovať umelecké dielo, a tým obohacovať psychizmo zrakovo handicapovaného človeka. V tomto smere sa dramaturgický zámer BIBIANY naplnil bezovšahu.